

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Навчально-науковий інститут № 5
Кафедра кримінального права та кримінології

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри
кримінального права та кримінології
протокол № 1 від 30.08.2024 р.
Завідувач кафедри

Микола ПАХНІН

Ємельянов Вячеслав Павлович

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА (ОК.10)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кафедра	Кримінального права та кримінології Навчально-наукового інституту № 5 (https://univd.edu.ua/uk/dir/2019/kafedra-kryminalnogo-prava-ta-kryminologii--fakultet--6-)
Контактний телефон	+38 057 73-98-078 (раб.)
E-mail	ku-pd.fpmk@ukr.net
Офіційна назва освітньої програми	081 Право – 081 «Law»)
Рівень вищої освіти	другий (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень (НРК України – 7 рівень та другий цикл вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти)
Галузь знань	08 Право

Спеціальність	081 Право
Статус дисципліни	Обов'язкова компонента освітньо-наукової програми, вивчається в 1 семестрі I курсу навчання
Мова викладання	українська
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS/годинах	2,5 кредитів ECTS (загальний обсяг - 75 год.)
	- аудиторна робота: 26 год. для денної форми навчання або 10 год. для заочної форми навчання, з них:
	лекції: 8 год. для денної форми навчання або 4 год. для заочної форми навчання
	семінарські заняття: 10 год. для денної форми навчання або 4 год. для заочної форми навчання; практичні заняття: 8 год. Для денної форми навчання або 2 год. для заочної форми навчання
	- самостійна робота: 49 год. для денної форми навчання або 65 год. для заочної форми навчання
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Аудиторія та час проведення заняття згідно розкладу
Консультації з навчальної дисципліни	Аудиторні консультації: 528/3 аудиторія згідно графіку консультацій. Он-лайн-консультації: письмово в системі дистанційного навчання Moodle або електронною поштою викладача
Мета вивчення навчальної дисципліни	формування у здобувачів другого рівня вищої освіти глибоких наукових, теоретичних і практичних знань.
Завдання вивчення дисципліни	вироблення та удосконалення здобувачами особливих умінь, необхідних як для здійснення правозастосовної так і науково-педагогічної діяльності.
Форми та види проведення навчальних занять	Форма навчання – денна або заочна. Види навчальних занять: лекції, семінарські, практичні заняття, самостійна робота.
Самостійна робота	Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка тез доповідей до конференцій
Необхідне обладнання	Мультимедійне обладнання (ноутбук та проектор), комп'ютерне забезпечення з виходом у мережу Інтернет.
Індивідуальні завдання	Реферати, наукові роботи
Контроль	Методи контролю: опитування на семінарських заняттях; участь в дискусіях, веб-квестах, обговоренні доповідей, рефератів; підготовка рефератів та доповідей, тестування, виконання

	<p>курсів робіт.</p> <p>Критерії оцінки поточного контролю викладач повідомляє на першому заняття та перед кожними оцінюванням.</p> <p>Форма контролю: екзамен.</p>
<p>Інтегральна компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>Здатність розв'язувати задачі інноваційного характеру у сфері права.</p> <p>ЗК-2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>ЗК-3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК-4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК-6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), синтезувати комплексні ідеї.</p> <p>ЗК-7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК-8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>СК-1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язування складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.</p> <p>СК-5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.</p> <p>СК-6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.</p> <p>СК-10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.</p> <p>СК-11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.</p> <p>СК-12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.</p> <p>СК-13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.</p>

	<p>СК-14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні системні відносини.</p> <p>СК-15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.</p>
--	---

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема № 1. Сучасні проблеми Загальної частини кримінального права

Проблемні питання щодо визначення поняття «кримінальне право» та наявності кількості значень цього поняття. Методологічне значення положень рішення Конституційного Суду України від 2 листопада 2004 р. № 15-рн/2004 (справа № 1-33/2004) стосовно нетотожності змісту кримінального законодавства і кримінального права. Загальна характеристика чотирьох значень поняття «кримінальне право» (як галузь законодавства, галузь права, як наука та навчальна дисципліна). Предмет, метод, завдання та функції кримінального законодавства. Поняття та зміст кримінального права як галузі права (кримінальне законодавство, принципи кримінального права, правозастосування, правотворчість). Співвідношення джерел кримінального законодавства та кримінального права. Наука кримінального права, її предмет і методи науки та науково визначені підстави та принципи криміналізації (декриміналізації) суспільно небезпечних діянь.

Наукові дискусії щодо поняття кримінальної відповідальності, її негативного та позитивного аспектів, а також форм реалізації. Обставини, що виключають можливість застосування кримінальної відповідальності.

Загальна характеристика основоположних категорій кримінального права (кримінальне правопорушення, кримінальний проступок, злочин, загальне визначення кримінального правопорушення, склад та кваліфікація кримінального правопорушення).

Поняття кримінального правопорушення (кримінально-протиправного посягання) як вольового вчинку людини, ознаки та елементи кримінального правопорушення як вчинюваного в реальній дійсності кримінально-протиправного посягання, класифікація кримінальних правопорушень. Загальне визначення кримінального правопорушення в законі про кримінальну відповідальність (ч. 1 ст. 11 КК). Види загального визначення кримінального правопорушення (злочину) в історії кримінального права (так звані «формальне», «матеріальне», «формально-матеріальне» визначення). Кримінально-правове значення правомірного вчинку (правомірної поведінки).

Поняття складу кримінального правопорушення. Співвідношення кримінального правопорушення (кримінально-протиправного посягання) та складу кримінального правопорушення. Класифікація складів кримінальних правопорушень. Співвідношення простих та складних кримінальних правопорушень (кримінально-протиправних посягань) з простими та складними складами кримінальних правопорушень. Ознаки складу кримінального

правопорушення. Співвідношення елементів кримінально-протиправного посягання та ознак складу кримінального правопорушення. Поняття складу правомірною вчинку (правомірної поведінки) та інших діянь, вчинюваних за обставин, що виключають можливість застосування кримінальної відповідальності.

Поняття та види кваліфікації кримінальних правопорушень. Підстави кваліфікації кримінальних правопорушень. Правила кваліфікації при конкуренції кримінально-правових норм. Поняття та види колізії правових норм, шляхи подолання колізії. Кваліфікація кримінальних правопорушень як різновид кримінально-правової кваліфікації.

Поняття об'єкта кримінального правопорушення та ознак об'єкта у складах кримінальних правопорушень. Наукова дискусія щодо визначення загального поняття об'єкта кримінального правопорушення. Види об'єктів кримінальних правопорушень та ознак об'єктів у складах кримінальних правопорушень. Предмет кримінального правопорушення та потерпілий від кримінального правопорушення.

Об'єктивна сторона кримінального правопорушення та її ознаки у складі кримінального правопорушення. Суспільно небезпечне діяння як ключовий компонент кримінального правопорушення та обов'язкова ознака складу кримінального правопорушення. Суспільно небезпечні наслідки як елемент кримінального правопорушення та як ознака складу кримінального правопорушення. Причинний зв'язок між діянням та наслідками як елемент кримінального правопорушення та як ознака складу кримінального правопорушення.

Суб'єкт кримінального правопорушення (суб'єкт кримінальної відповідальності) згідно з КК України. Значення положень Розділу XIV-1 Загальної частини КК у науковій дискусії щодо суб'єкта кримінального правопорушення. Співвідношення понять «суб'єкт кримінального правопорушення (суб'єкт кримінальної відповідальності)» та «суб'єкт відповідальності за вчинене кримінальне правопорушення».

Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення та її ознаки у складі кримінального правопорушення. Поняття та значення вини. Співвідношення понять «винність» як ознака кримінального правопорушення та «вина» як елемент суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.

Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення: поняття та види. Кваліфікація незакінченого кримінального правопорушення. Співучасть у кримінальному правопорушенні: поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види співучасників та форми співучасті. Кваліфікація діянь співучасників. Множинність кримінальних правопорушень та складів кримінальних правопорушень (повторність і рецидив кримінальних правопорушень, сукупність складів кримінальних правопорушень).

Звільнення від кримінальної відповідальності: підстави та види такого звільнення. Звільнення від кримінального покарання чи його відбування: підстави та види такого звільнення.

Поняття, система, призначення кримінальних покарань та інших заходів

кримінально-правового характеру.	
<p>Тема № 2. Сучасні проблеми Особливої частини кримінального права</p> <p>Злочини проти основ національної безпеки України: поняття та види. Злочини проти конституційних основ національної безпеки України. Злочини проти основ зовнішньої безпеки України. Злочини проти основ внутрішньої безпеки України.</p> <p>Кримінальні правопорушення проти життя: поняття та види. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти здоров'я. Види та ознаки тілесних ушкоджень.</p> <p>Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи. Проблеми відмежування незаконного позбавлення волі, викрадення людини та захоплення заручників.</p> <p>Сучасні проблеми стосовно характеристики та видів кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.</p> <p>Кримінальні правопорушення проти власності: загальна характеристика та класифікація. Відмежування від суміжних кримінальних правопорушень.</p> <p>Загальна характеристика та класифікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Діяння, пов'язані зі створенням стійких злочинних об'єднань. Тероризм: відмітні риси та рівні тероризму. Відмежування тероризму від терору, війни, агресії, геноциду. Терористичні злочини та склади злочинів. Терористичний акт: поняття та відмежування від диверсії, бандитизму, піратства, вбивства загальнонебезпечним способом, хуліганства з використанням вибухових речовин чи вибухових пристроїв.</p> <p>Загальна характеристика та класифікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Хуліганські кримінальні правопорушення та склади хуліганських правопорушень. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу хуліганства. Мотив явної неповаги до суспільства як суб'єктивна ознака складу хуліганства та як об'єктивно-суб'єктивна складова вчинюваного в реальній дійсності хуліганського діяння. Кримінальні правопорушення проти моральності у сфері статевих стосунків: поняття та види. Відповідальність за втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність.</p> <p>Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення): загальна характеристика та класифікація. Відмежування від суміжних кримінальних правопорушень. Кримінальна відповідальність за деякі поширені військові кримінальні правопорушення (погрозу, насильство або опір начальникові, дезертирство, мародерство тощо).</p> <p>Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Кримінально-правова характеристика порушення законів та звичаїв війни, екоциду, геноциду.</p>	
Результати навчання	ПРН-1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.
	ПРН-2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та

	професійними етичними стандартами.
	ПРН-3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
	ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.
	ПРН-6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
	ПРН-7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
	ПРН-8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень і а практичної діяльності.
	ПРН-9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.
	ПРН-11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.
	ПРН-12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
	ПРН-13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.
	ПРН-14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
	ПРН-16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
	ПРН-17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.
Критерії оцінювання	Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за

результатів навчання	<p>результатами поточного та підсумкового контролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поточний контроль - 50 балів; - підсумковий контроль - 50 балів. <p>Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та самостійної роботи здобувача вищої освіти. Оцінка за аудиторну роботу визначається як середнє арифметичне балів, які ним отримані на семінарських заняттях (здобувач має отримати не менш 5 позитивних оцінок) з коефіцієнтом 5. Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне балів, які отримані здобувачем за: реферати, програми (здобувач має підготувати не менш 2 проектів) з коефіцієнтом 5.</p> <p>Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, які отримані здобувачем протягом семестру, та балів, які набрані на підсумковому контролі (екзамен).</p>
-----------------------------	--

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97 – 100	Відмінно («зараховано»)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94 – 96			
90 – 93			
85 – 89	Добре («зараховано»)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
80 – 84			
75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
70 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
65 – 69			
60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.

40 – 59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21 – 40			
1–20		F	„ Безумовно незадовільно ” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

Перелік питань до заліку	<p>1. Проблемні питання щодо визначення поняття «кримінальне право» та наявності кількості значень цього поняття. Методологічне значення положень рішення Конституційного Суду України від 2 листопада 2004 р. № 15-рн/2004 (справа № 1-33/2004) стосовно нетотожності змісту кримінального законодавства і кримінального права.</p> <p>2. Загальна характеристика чотирьох значень поняття «кримінальне право» (як галузь законодавства, галузь права, як наука та навчальна дисципліна).</p> <p>3. Предмет, метод, завдання та функції кримінального законодавства.</p> <p>4. Поняття та зміст кримінального права як галузі права (кримінальне законодавство, принципи кримінального права, правозастосування, правотворчість).</p> <p>5. Співвідношення джерел кримінального законодавства та кримінального права.</p> <p>6. Наука кримінального права. Предмет і методи науки кримінального права.</p> <p>7. Підстави та принципи криміналізації (декриміналізації) суспільно небезпечних діянь</p> <p>8. Наукові дискусії щодо поняття кримінальної відповідальності, її негативного та позитивного аспектів, а також форм реалізації.</p> <p>9. Обставини, що виключають можливість застосування кримінальної відповідальності.</p> <p>10.. Загальна характеристика основних категорій кримінального права (кримінальне правопорушення, кримінальний проступок, злочин, загальне визначення кримінального правопорушення, склад та кваліфікація кримінального правопорушення).</p> <p>11. Поняття кримінального правопорушення (кримінально-протиправного посягання) як явища реальної дійсності. Ознаки та елементи кримінального правопорушення як вольового вчинку людини. Класифікація кримінальних правопорушень.</p> <p>12. Загальне визначення кримінального правопорушення в законі про кримінальну відповідальність (ч. 1 ст. 11 КК). Види</p>
---------------------------------	--

загального визначення кримінального правопорушення (злочину) в історії кримінального права (так звані «формальне», «матеріальне», «формально-матеріальне» визначення).

13. Кримінально-правове значення правомірного вчинку (правомірної поведінки).

14. Поняття складу кримінального правопорушення. Співвідношення кримінального правопорушення та складу кримінального правопорушення.

15. Класифікація складів кримінальних правопорушень. Співвідношення простих та складних кримінальних правопорушень з простими та складними складами кримінальних правопорушень.

16. Ознаки складу кримінального правопорушення. Співвідношення елементів кримінального правопорушення (кримінально-протиправного посягання) та ознак складу кримінального правопорушення.

17. Поняття складу правомірного вчинку (правомірної поведінки) та інших діянь, вчинюваних за обставин, що виключають можливість застосування кримінальної відповідальності.

18. Поняття та види кваліфікації кримінальних правопорушень. Кваліфікація кримінальних правопорушень як різновид кримінально-правової кваліфікації.

19. Підстави кваліфікації кримінальних правопорушень.

20. Правила кваліфікації при конкуренції кримінально-правових норм. Поняття та види колізії правових норм, шляхи подолання колізії.

21. Поняття об'єкта кримінального правопорушення та ознак об'єкта у складах кримінальних правопорушень.

22. Види об'єктів кримінальних правопорушень та ознак об'єктів у складах кримінальних правопорушень.

23. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення та її ознаки у складі кримінального правопорушення. Обов'язкові та факультативні ознаки об'єктивної сторони загального складу кримінального правопорушення.

24. Суспільно небезпечне діяння як ключовий компонент кримінального правопорушення та обов'язкова ознака складу кримінального правопорушення.

25. Суспільно небезпечні наслідки як елемент кримінального правопорушення та як ознака складу кримінального правопорушення.

26. Причинний зв'язок між діянням і наслідками. Наслідки як елемент кримінального правопорушення та як ознака складу кримінального правопорушення.

27. Суб'єкт кримінального правопорушення (суб'єкт

кримінальної відповідальності) згідно з Кримінальним кодексом України. Значення положень Розділу XIV-1 Загальної частини КК України у науковій дискусії щодо суб'єкта кримінального правопорушення. Співвідношення понять «суб'єкт кримінального правопорушення (суб'єкт кримінальної відповідальності)» та «суб'єкт відповідальності за вчинене кримінальне правопорушення».

28. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення та її ознаки у складі кримінального правопорушення. Обов'язкові та факультативні ознаки суб'єктивної сторони загального складу кримінального правопорушення.

29. Поняття та значення вини. Співвідношення понять «винність» як ознака кримінального правопорушення та «вина» як елемент суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.

30. Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення: поняття та види. Кваліфікація незакінченого кримінального правопорушення.

31. Співучасть у кримінальному правопорушенні: поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види співучасників та форми співучасті. Кваліфікація діянь співучасників.

32. Множинність кримінальних правопорушень та складів кримінальних правопорушень (повторність і рецидив кримінальних правопорушень, сукупність складів кримінальних правопорушень).

33. Звільнення від кримінальної відповідальності: підстави та види такого звільнення.

34. Звільнення від покарання чи його відбування: підстави та види такого звільнення.

35. Поняття, система, призначення кримінальних покарань та інших заходів кримінально-правового характеру.

36.. Злочини проти основ національної безпеки України: поняття та види.

37. Злочини проти конституційних основ національної безпеки України.

38. Злочини проти основ зовнішньої безпеки України.

39. Злочини проти основ внутрішньої безпеки України.

40. Кримінальні правопорушення проти життя: поняття та види

41. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти здоров'я. Види та ознаки тілесних ушкоджень

42. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності людини. Проблеми відмежування незаконного позбавлення волі, викрадення людини та захоплення заручників.

43. Сучасні проблеми стосовно характеристики та видів кримінальних правопорушень проти статевої свободи та

статевої недоторканості особи.

44. Кримінальні правопорушення проти власності: загальна характеристика та класифікація.

45. Крадіжка. Види таємного викрадення майна.

46. Грабіж. Співвідношення понять «грабіж» та «відкрите викрадення».

47. Розбій. Відмежування від грабежу та вимагання, поєднаного з насильством.

48. Шахрайство. Відмежування від заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою та від крадіжки, яка поєднана з обманом.

49. Вимагання: поняття та відмежування від суміжних кримінальних правопорушень.

50. Загальна характеристика та класифікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

51. Діяння, пов'язані зі створенням стійких злочинних об'єднань.

52. Тероризм: відмітні ознаки та рівні тероризму.

53.. Відмежування тероризму від терору, війни, агресії, геноциду

54. Терористичні злочини та склади терористичних злочинів.

55. Терористичний акт. Поняття та відмежування від диверсії, бандитизму, піратства, вбивства загальнонебезпечним способом, хуліганства з використанням вибухових речовин чи вибухових пристроїв.

56. Загальна характеристика та класифікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

57. Хуліганські кримінальні правопорушення та склади хуліганських правопорушень.

58. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу хуліганства. Мотив явної неповаги до суспільства як суб'єктивна ознака складу кримінального правопорушення та як об'єктивно-суб'єктивна складова вчинюваного в реальній дійсності хуліганського діяння.

59. Кримінальні правопорушення проти моральності у сфері статевих стосунків: поняття та види.

60. Кримінальна відповідальність за втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність.

61. Поняття військового кримінального правопорушення.

62. Класифікація військових кримінальних правопорушень.

63. Кримінальна відповідальність за погрозу, насильство або опір начальникові.

64. Кримінальна відповідальність за самовільне залишення військової частини або дезертирство.

65. Поняття та ознаки мародерства. Відмежування від кримінальних правопорушень проти власності.

	<p>66. Кримінальна відповідальність за насильство над населенням у районі воєнних дій.</p> <p>67. Загальна характеристика та класифікація кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.</p> <p>68. Кримінальна відповідальність за порушення законів та звичаїв війни.</p> <p>69. Кримінально-правова характеристика екоциду.</p> <p>70. Кримінально-правова характеристика геноциду.</p>
Рекомендована література	<p style="text-align: center;">Нормативні акти</p>
Основна	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : Закон України від 24.06.1996 р. № 254к. URL: http://zakon.rada.gov.ua. 2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: http://zakon.rada.gov.ua. 3. Рішення Конституційного Суду України від 2 листопада 2004 р. №15-рн/2004 у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень ст. 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання). Справа № 1-33/2004. URL: http://zakon.rada.gov.ua. 4. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 р. № 7. URL: http://zakon.rada.gov.ua. 5. Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 07.02.2003 р. № 2. URL: http://zakon.rada.gov.ua. 6. Про судову практику в справах про злочини проти власності : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 р. № 10. URL: http://zakon.rada.gov.ua. 7. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинених стійкими злочинними об'єднаннями : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 13. URL: http://zakon.rada.gov.ua. 8. Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 р. № 3. URL: http://zakon.rada.gov.ua. 9. Про судову практику у справах про хуліганство : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22.12.2006 р. № 10. URL: http://zakon.rada.gov.ua. 10. Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи

іншу антигромадську діяльність : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2004 р. № 2. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Основна література

1. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 520 с.

2. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / А. М. Яценко, В. Б. Харченко, О. О. Житний та ін.; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова. Харків : Право 2019. 480 с.

3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.

4. Ємельянов В. П. Кримінальне право України. Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : науково-практичний посібник. Харків : Право, 2018. 142 с.

5. Словник Загальної частини кримінального права України / автори-упорядники С. Ф. Денисов, М. В. Пузиревський. Чернігів : Вид-во «Десна Поліграф», 2018. 536 с.

6. Кримінальне право України. Особлива частина : навчальний посібник / А. А. Васильєв, О. О. Житний, Є. О. Гладкова та ін.; за ред. О. М. Литвинова. Харків : Право, 2020. 656 с.

7. Кваліфікація злочинів у діяльності Національної поліції України : навчальний посібник / за ред. О. М. Литвинова. Харків : Константа, 2017. 448 с.

8. Шульга А. М., Павліковський В. І., Вапсва Ю. А. Кримінальне право України. Основні питання та відповіді : посібник. Харків : Майдан, 2014. 276 с.

9. Велика українська юридична енциклопедія. У 20 томах. Том 17. Кримінальне право / редкол.: В. Я. Тацій (голова), В.І. Борисов (заст. голови) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2017. 1064 с.

Додаткова література

1. Політика у сфері боротьби зі злочинністю України: теоретичні та практичні проблеми : монографія / за заг. ред. проф. П. Л. Фріса та проф. В. Б. Харченка. Івано-Франківськ - Харків : Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2016. 419с.

2. Яценко А. М. Обставини, що виключають можливість

застосування кримінальної відповідальності. Політика у сфері боротьби зі злочинністю: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Івано-Франківськ, 9 – 10 грудня 2016 р.). Івано-Франківськ, 2017. С. 140 – 145.

3. Ємельянов В. П. Деякі питання щодо визначення діянь кримінальними проступками // Злочинність та протидія їй в умовах сингулярності : зб. тез доп. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті члена Правління Кримінологічної асоціації України професора Тетяни Андріївни Денисової (м. Харків, 16 квіт. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кримінол. асоц. України. Харків : ХНУВС, 2021. С. 204 – 205.

4. Самотієвич В. О. Відмежування кваліфікованих від самостійних складів кримінальних правопорушень // *Публічне право*. 2021. № 1. С. 147 – 154.

5. Ємельянов В. П., Коростиленко А. В. Дискусійні питання щодо загального поняття об'єкта злочинів // *Часопис Київського університету права*. 2016. № 1. С. 255 – 259.

6. Гуренко Д. Ю., Ємельянов В. П. Актуальні питання щодо визначення суб'єкта злочинів // *Часопис Київського університету права*. 2015. № 2. С. 280 – 283.

7. Ємельянов В. П., Харченко В. Б. Особливості законодавчої конструкції та визначення форм вини кримінальних правопорушень з похідними наслідками // *Прикарпатський юридичний вісник : збірн. наук. праць : науково-практичне видання*. Вип. 6 (41). Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 97 – 102.

8. Кваша О. О. Співучасть у злочині: структура та відповідальність. Київ : ІДП НАН України; РВВ ЛДУВС, 2018. 560 с.

9. Денисова Т. А. Покарання: кримінально-правовий, кримінологічний та кримінально-виконавчий аналіз. Запоріжжя : КПУ, 2017. 288 с.

10. Крижановський М. В., Яценко А. М. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Харків : Право, 2020. 264 с.

11. Лантінов Я. О. Щодо визначення національної безпеки України як об'єкта кримінально-правової охорони // *Форум права*. 2014. № 1. С. 570 – 574. URL: <http://nbuv.gov.ua>

12. Самотієвич В. О. Кримінально-правовий захист права на життя новонародженої дитини в Україні : проблеми та шляхи їх вирішення. // *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 4. С. 222 – 227.

13. Храмцов О. М. Кримінально-правове забезпечення охорони права людини на психічну недоторканість (теорія та практика) : монографія. Харків : Факт, 2022. 252 с.

14. Дудоров О. О. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (основні положення кримінально-правової характеристики) : практ. посібник. Северодонецьк : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2018. 92 с.

15. Митрофанова Ю. С. Проблеми визначення статі потерпілої особи у зґвалтуванні // *Право і суспільство*. 2023. № 2. С. 228 – 234.

16. Митрофанова Ю. С. Кваліфікуючі ознаки кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості (статті 152 та 153 КК України) // *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2023. № 61. С. 1.1 – 1.14.

17. Ємельянов М. В. Кримінальна відповідальність за шахрайство: монографія. Харків : Право, 2014. 176 с.

18. Хряпінський П. В., Чус. О. В. Кримінально-правова характеристика незаконного привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї. Дніпропетровськ, ДГУ Літограф, 2015. 245 с.

19. Вознюк А. А. Кримінально-правові ознаки організованих груп і злочинних організацій. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2015. 192 с.

20. Кундеус В. Г. Щодо визначення ознак створення злочинної організації як однієї з форм вчинення злочину, передбаченого ст. 255 КК України // *Форум права*. 2016. № 1. С. 135 – 140. URL: <http://nbuv.gov.ua>

21. Тероризм: визначення і сутність : монографія / А. В. Коростилєнко, Б. Д. Леонов, І. М. Рижов; за ред. В. В. Крутова, І. І. Мусієнка, В. П. Ємельянова. Київ : Нац. акад. СБУ, 2015. 192 с.

22. Ємельянов В. П. Антитерористичне законодавство: поняття, система, шляхи вдосконалення : монографія. Харків : Право, 2016. 88 с.

23. Ємельянов В.П. Кількісний склад терористичної групи чи терористичної організації згідно зі ст. 258-3 КК України // *Держава і злочинність. Нові виклики в епоху постмодерну* : зб. тез доп. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті віце-президента Кримінологічної асоціації України О. М. Литвака (м. Харків, 23 квіт. 2020 р.) // МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кримінол. асоц. України. Харків, 2020. С. 115 – 116.

24. Лантінов Я. О. Методологічні й загальнотеоретичні засади дослідження проблем кримінально-правової охорони громадянського суспільства України : монографія. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2014. 123 с.

25. Івахненко О. А. Кримінальна відповідальність за хуліганські діяння: хуліганські злочини та склади злочинів :

	<p>монографія / за заг. ред. д. ю. н., проф. В. П. Ємельянова. Харків : Право, 2016. 184 с.</p> <p>26. Бандурка І. О. Захист дитинства в Україні: кримінально-правові та кримінологічні засади : монографія / за наук. ред. д. ю. н., проф. О. М. Литвинова. Харків: Золота миля, 2017. 432 с.</p> <p>27. Харітонов С. О. Кримінальна відповідальність за військові злочини за кримінальним правом України : монографія. Харків : Право, 2018. 328 с.</p> <p>28. Ніколаєнко Т. Б. Теоретико-правові засади призначення та виконання спеціальних покарань щодо військовослужбовців : монографія. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2018. 564 с.</p> <p>29. Мохончук С. М. Злочини проти миру та безпеки людства: генезис, еволюція, сучасна регламентація у кримінальному праві та законодавстві : монографія. Харків : Право, 2019. 528 с.</p> <p>30. Миронова В. О. Проблеми кримінальної відповідальності за порушення законів та звичаїв війни : монографія./ за заг. ред. д. ю. н., проф. В. П. Ємельянова. Харків : Право, 2017. 152 с.</p>
Інформаційні ресурси в Інтернеті	<ol style="list-style-type: none"> 1. Офіційний сайт Верховної Ради України https://iportal.rada.gov.ua/ 2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України https://www.kmu.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Судова влада України https://court.gov.ua/ 4. Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора України https://www.gp.gov.ua/ua/index.html 5. Офіційний сайт МВС України www.mvs.gov.ua. 6. Офіційний сайт Верховного Суду України http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/ 7. Єдиний державний реєстр судових рішень http://www.reyestr.court.gov.ua/ 8. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua/ 9. Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ http://univd.edu.ua/ 10. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко http://korolenko.kharkov.com/ 11. Юридична бібліотека http://pravo.biz.ua/